

מאמרו של ח' משגב פותח גיליון זה. כידוע אין בספרות חז"ל הנחיות מדויקות על צורתן של אותיות ספר התורה, וניתן להסיק פרטים אחדים על צורת האותיות רק בדרך עקיפה ממאמרי חז"ל העוסקים בהיבטים אחרים הנוגעים באותיות. במאמר נבחנת הזיקה בין צורת האותיות כפי שעולה מהתייחסויות שונות בספרות חז"ל לבין הממצאים האפיגרפיים במגילות מימי הבית השני ומתקופת המשנה.

י"ש שפיגל עוסק בשורה מתוך הפיוט המפורסם 'ונתנה תוקף': "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה", ובדיונים על שורה זו בספרות האחרונים. אלה עסקו רבות בשאלת המקור בדברי חז"ל למסורת זו שבפיוט. מתוך איתור המקור הארצישראלי לשורה זו, בא המחבר לבחון את היחס בין הפיוטים לבין התלמוד הבבלי וההלכה המקובלת. המאמר נחתם בבירור קצר בעניין יחסו של הפיוט למעשה דרבי אמנון ממגנצא.

שני מאמרים עוסקים בהיבטים שונים של פירוש המשנה לרמב"ם. ד' פיקסלר בוחן את שמות המקומות הנזכרים בפירוש המשנה לרמב"ם ומנסה לברר באמצעותם את השלבים השונים בכתובת פירוש זה. מאמץ מיוחד מוקדש לבירור המילה 'אצלנו'.

ח' גמליאל בוחן את פירושו של הרמב"ם לקביעה השכיחה בתלמוד הבבלי "חסורי מחסרה והכי קתני". לדבריו, הרמב"ם מבאר דרך פרשנית זאת באמצעות שימוש בתופעה דקדוקית שכיחה בשפה הערבית, וכך הוא נמלט מן הקושי הכרוך בשיטה פרשנית זו של המשנה.

גם מאמרו של א"ב הלבני דן ברמב"ם אך לא רק בו. הלבני בוחן את מחלוקת הרמב"ם והרא"ש בעניין צורת הפרשיות הפתוחות והסתומות בספר התורה, ומוצא שכתר ארם צובא מתאים לשיטתו של הרמב"ם גם בעניין זה.

מאמרו של ע' דומוביץ בוחן את הנוסחאות השונות במימרה של אביי "הרבה עשו כרבי שמעון בן יוחי...", ומתוך כך עוסק בשאלה האם המימרה מוסבת על החכמים או על המון העם.

ז' כהן מעיר על גלגוליה של המימרה "אמרו לפני מלכויות זכרונות ושופרות..." (ראש השנה לד ע"ב) מן המקורות התנאיים ועד לתלמוד הבבלי.

סקירתו של א' וולפיש 'מן הנעשה בתחום המשנה' חותמת את פרק המאמרים בגיליון זה.

במדור התרגומים מתפרסם מאמרו של ר' זכריה פראנקל על 'עריכת התלמוד הבבלי'.

המערכת